

Název: **Popisy rostlin v památkových objektech**
Památkový postup

Autoři: **Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D.**
prof. Ing. Miloš Pejchal, CSc.

Kontakt: **Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně**
Valtická 337, 691 44 Lednice
e-mail: krejcirik@zf.mendelu.cz,
tel.: +420 519 367 275

**Výstup vznikl na základě podpory při řešení projektu DF11P01OVV019 –
Metody a nástroje krajinářské architektury pro rozvoj území, který naplňuje
tematickou prioritu TP 1.4 Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a
kulturní identity, financovaného Ministerstvem kultury ČR.**

I. Cíl památkového postupu

Cílem památkového postupu je:

- navržení systému pojmenování cévnatých rostlin (dále jen rostlin) v objektech se specifiky historických a kulturních hodnot,
- zpřístupnit lépe poznání o rostlinách v edukativních programech,
- doporučit na základě dosavadních zkušeností vhodné typy jmenovek pro památkové objekty,
- doporučit obsah popisu na jmenovkách.

II. Popis památkového postupu

A. Úvod

Rostliny jsou nedílnou součástí našich památek zahradní a krajinářské architektury, jejich označení však není dosud řešeno na dostatečné úrovni. Existuje obecně malé povědomí o správném používání botanického jmenosloví. V zemích s rozvinutou zahradní kulturou patří pojmenování pěstovaných rostlin v objektu k základnímu vybavení informačního systému zahrady. V českých zemích je dostupné označení rostlin – s výjimkou botanických zahrad a arboret – pouze v několika zahradách a parcích (např. Buchlovice, Lednice, Sychrov). V dalších objektech (Průhonice, Sychrov) existují tištění průvodci kombinující mapový podklad a textovou přílohu. Tyto tištěné materiály však nemohou tak pružně reagovat na v současnosti poměrně časté změny ve jménech rostlin jako pojmenování in situ na daném jedinci. Je žádoucí, aby byl návštěvník správně informován alespoň o jménech taxonů pěstovaných v objektu. Tento památkový postup navrhuje postup k pojmenování rostlin použitelný v objektech s historickými a kulturními hodnotami. Je v něm popisován pouze postup při vytváření jmenovek pro jednotlivé rostliny, ne informační systémy pro vegetační prvky.

Pojmenování rostlin je v památkových objektech základním prostředkem edukace.

Návštěvník má přirozený zájem zjistit jména rostlin, která v zahradách rostou. Prostředníkem k tomu je jmenovka. V různých historických obdobích nabývala specifických tvarů a materiálových provedení. Také účel byl a je odlišný – od jednoduchého označení pěstované rostliny v kuchyňské zahradě až po porcelánovou jmenovku, která již svým uměleckým provedením zřetelně poukazuje na hodnotu exkluzivní rostliny ve sbírkovém skleníku či zimní zahradě.

V dnešní době spoluvytváří styl informačního systému, kam jmenovky spadají, i atmosféru v zahradě. Jmenovka může být svým ztvárněním pouze nenápadným nositelem informace, nebo naopak i výrazným prvkem, zřetelně ovlivňujícím vnímání a atmosféru objektu.

Jmenovka může být i prostředníkem pro přístup na www stránky přes QR kód. Po načtení QR kódu, například přes mobilní telefon, se zobrazí další informace o rostlině na internetových stránkách zahrady. Takové moderní propojení se například připravuje na Kuksu v nově otevřené hospitální zahradě, či je dostupné na portálu www.taxonweb.cz.

B. Historická východiska

Používání jmenovek se ve větší míře začíná používat v zahradách s rozvojem binomického názvosloví Carla Linného. Souvisí též se zintenzivněním introdukce rostlin z exotických zemí do Evropy ve druhé polovině 18. a především v 19. století. Jejich ukázky jsou uvedeny v příloze č. 2, tabule č. 1-9.

První textové zmínky o umísťování jmenovek v zahradách jsou z přelomu 18. a 19. století. Zachované historické jmenovky pochází především ze zemí s vyspělou zahradní kulturou, tedy z Anglie a Francie. Jde o různé trvanlivé keramické materiály (především porcelán a terakota), dále pak smalt či nekorodující kovy měď, olovo nebo zinek. Na konci 19. století byly ve Francii používány též skleněné trubičky s uvnitř umístěnou papírovou jmenovkou, které byly uzavřené buď přímo při výrobě, nebo se uzavíraly korkovou zátkou. Ve 30. letech 20. století byl vyvinut systém takzvaných „hadových“ štítků - úzkých pásků z lehce ohebného kovu (olova), do kterých byly názvy embosovány malým strojkem; byly prodávány v několika velikostech (délkách) a snadno se připevňovaly k rostlině, viz tabule č. 8. Již v polovině 20. století byly v Anglii prodávány sety přímo k vytváření jmenovek, obsahující různé velikosti a styly plastových a zinkových jmenovek, s inkoustem pro popis a stuhou nebo olověným drátem k uchycení jmenovky k rostlině (viz tabule č. 9).

Pro krátkodobé označení výsevů rostlin se používala břidlicová destička s názvem rostliny na lící straně a na rubu s datem výsevu. Břidlice byla popisována křídou. Podobným způsobem byly používány pálené střešní tašky.

Jmenovky měly různé tvarové variace od klasického obdélníku, přes kruhové a elipčitě tvary až po proužky, někdy doplněné o zdobné ornamenty. Dle charakteru rostliny byly určené k zavěšení na ni či k zapíchnutí do země (tzv. „zápichy“).

Na jmenovkách byly vedle názvu rostliny relativně často uváděny i čeled' a původ. Porcelánové a smaltované jmenovky byly vyráběny přímo s vepsanými názvy rostlin. Na přelomu 19. a 20. století byly hojně používány pro běžnou praxi zinkové destičky, ty byly popisovány ručně tužkou.

V objektech s doloženými a/nebo zachovanými jmenovkami by měly být původní jmenovky, případně jejich kvalitní repliky, použity u autentických rostlin (původní rostliny či je nahrazující rostliny následné generace či následných generací), u kterých je toto označení doloženo. Nově označené rostliny by měly mít jmenovku, která je s historickými

nezaměnitelná a mající především funkci nepříliš nápadného nositele informace. Charakter jmenovek u nově označených rostlin by měl být soudobý, ale respektovat stylové období památky (včetně historických jmenovek), poslání a atmosféru objektu. Výjimky z výše uvedeného jsou možné jen po přesvědčivém zdůvodnění.

C. Postup volby jmenovky pro popis rostliny

Krok 1) Volba typu jmenovky.

Krok 2) Volba materiálového řešení jmenovky.

Krok 3) Volba obsahu popisu.

Krok 4) Kontrola správnosti jmen rostlin.

Krok 5) Zadání do výroby.

D. Specifikace památkového postupu v jednotlivých krocích

Krok 1) Volba typu jmenovky

Různé typy objektů a vegetačních prvků vyžadují adekvátní typy jmenovek. Existují dva základní typy jmenovek – zapichovaná do půdy (tzv. zápich) nebo jmenovka upevněná k rostlině úvazkem. Jmenovky u krátkověkých rostlin mohou být z krátkověkých materiálů nebo přepisovatelné. U dlouhověkých rostlin se používají jmenovky jednorázové z trvanlivých materiálů. Typ jmenovky spoluvtváří i obsah popisu.

Kuchyňské a užitkové záhony

Obr. č. 1 Charakter jmenovek do kuchyňské zahrady.

Kuchyňské zahrady a jejich záhony mají většinou formální charakter a jmenovky v nich mají významnou roli pro navození atmosféry. Charakter jmenovek by měl být jednoduchý se základním popisem - dřevěné, z pálené hlíny, případně neutrální utilitární jmenovky ze současných materiálů. Jmenovky se nejčastěji zapichují do půdy. Vzhledem k charakteru kultur jsou používány opakovaně nebo nápisy na nich mohou být přepisovány. Trvanlivost jmenovky (nápisu na něm) může být na rozdíl od následujících kultur krátkodobá.

Záhony bylin a nižších keřů

V záhonech jsou většinou používány zapichované jmenovky s popisnou tabulkou a nohou vysokou tak, aby odpovídaly charakteru porostu a byly v něm snadno viditelné. Viz tabule č. 10. Doba trvanlivosti jmenovky by měla být minimálně 5 let.

Obr. č. 2 Charakter jmenovek do záhonů.

Charakter jmenovek by měl být jednoduchý - dřevěné, z pálené hlíny, případně neutrální utilitární jmenovky ze současných materiálů.

Keře

Pro nízké keře se většinou používají zápichy, pro vzrůstné keře zavěšené jmenovky (viz tabule č. 4) nebo – v závislosti na jejich lokalizaci – zápichy (např. když není možné či vhodné, aby návštěvník přišel až k rostlině). Keře jsou rostliny relativně dlouhověké, proto i jmenovka musí být z materiálu, který vydrží alespoň 5-10 let.

Stromy

Jmenovky jsou připevněny na slabší větve úvazkem nebo na kmen či tlusté větve hřebíkem nebo vrutem (viz obr. č. 3). Když není možné či vhodné, aby návštěvník přišel až k rostlině, připadají do úvahy i zápichy. Obdobně jako u keřů používáme trvanlivé materiály.

Obr. č. 3 Nová jmenovka s dostatečně volným úvazkem. Na bázi větve je vidět již zarostlý starší úvazek s identifikačním číslem; u mladších rostlin to může vést – pokud se úvazek včas neodstraní – až k jejich významnému poškození.

Poznámka: jmenovka může být doplněna o Braillovo písmo (ideálně ve vyvýšených záhonech).

Úvazek – jmenovka je k rostlině upevněna drátem nebo plastovým páskem. Uchycení je rychle proveditelné, v důsledku tloustnutí větve však úvazek může zarůstat do dřeva a poškozovat rostlinu. Proto by se jmenovky neměly uvazovat na kmen a při jejich kontrole je nutné úvazky včas povolovat, respektive převázat (viz obr. č. 3).

Obr. č. 4 Příklad uchycení jmenovky v Kew Gardens (Velká Británie).

Hřebík či vrut – nejlépe z materiálu odolného proti korozi, by měl zasahovat co nejméně do živých pletiv. Účelné je používat pod jmenovku pružinu s podložkou (viz obr. č. 4), aby byla jmenovka správně natočena k čitateli a současně existoval prostor pro tloustnutí kmenu či větve. Zarůstání jmenovky do dřeva lze zabránit povolením vrutu či povytažením hřebíku.

Rostliny ve sklenících a oranžériích, mobilních nádobách

Podle charakteru rostliny a jejího umístění se zvolí některý z výše uvedených typů jmenovek.

Krok 2) Volba materiálového řešení jmenovky.

Porcelánové jmenovky - tradiční materiál, byly používány v exklusivních sbírkách u nejceněnějších rostlin (viz tabule č. 1 a 2).

Nevýhody: nákladné, v současnosti obtížně realizovatelné, nelze na nich měnit údaje, velmi atraktivní „suvenýr“, často se ztrácí.

Výhody: dlouholetá trvanlivost a stálost i v humidním prostředí skleníků a oranžérií.

Smaltované jmenovky - tradiční materiál, byly používány především k popisu cenných rostlin ve venkovních sbírkách (viz tabule č. 5).

Nevýhody: nákladné, v současnosti obtížně realizovatelné, nelze na nich měnit údaje.

Výhody: dlouholetá životnost.

Dřevěné jmenovky – tradiční materiál, štítky z lepené překližky potřené nejčastěji černou barvou, je možné také použít různé rozměry a tloušťky z masivu. Noha zápichu dřevěná nebo ocelová. Text se na ně píše ručně, nejčastěji voděodolnými popisovači (viz tabule č. 10 uprostřed).

Nevýhody: lepená překližka se velmi brzy rozlepuje na jednotlivé vrstvy, barva popisovače se brzy slupuje z barvy na dřevo. Štítek z tenkého masivu se brzy začne kroutit a praská v letokruzích. Dřevěná noha podléhá v půdě hnilobě, což zřetelně snižuje stabilitu jmenovky. Ta je negativně ovlivněna i její nízkou vahou; k výraznému naklonění dochází často např. i při dosednutí ptáka. Při použití dlouhé ocelové nohy se tento problém dá zřetelně omezit. Vysoce časově náročné na ruční popisování. To klade – především kvůli čitelnosti a estetickému působení – velké nároky na výběr pisatele. Určité omezení představuje i nemožnost psát delší texty.

Výhody: přírodní materiál, lze na nich měnit údaje, specifický účinek ručního písma, vhodné pro krátkodobé použití, nejlépe v interiéru.

Jmenovky z pálené hlíny – tradiční materiál, štítky obvykle potřené podkladovou barvou (například tabulovou černí), aby byl nápis dobře čitelný. Noha nesoucí tabulku je keramická nebo lépe ocelová, dostatečně dlouhá, aby se jmenovka nenakláněla svou vahou i působením povětrnostních podmínek, ptáků a návštěvníků. Popisováno nejčastěji voděodolným popisovačem (viz tabule č. 14 nahoře).

Nevýhody: vysoce časově náročné na ruční popisování. To klade – především kvůli čitelnosti a estetickému působení – velké nároky na výběr pisatele. Určité omezení představuje i nemožnost psát delší texty.

Výhody: poměrně trvanlivý materiál, specifický účinek ručního písma navozující osobitou atmosféru zahrady.

Plastové jmenovky – v současnosti daleko nejrozšířenější materiál. Pro dočasné či provizorní označení, psané ručně tužkou nebo voděodolným popisovačem. Pro trvalé, respektive dlouhodobé použití se donedávna vyráběly frézováním textu do horní vrstvy destičky, barevně zřetelně odlišné od vrstvy spodní. Dnes se používají spíše nalepovací fólie s textem vytištěným na speciální tiskárně obdobně jako u kovových jmenovek. U zapichovacích jmenovek s předpokládanou delší životností se v současnosti používají nejčastěji štítky s textem, zasouvané do držáku s nohou, nejlépe z koroziivzdorného kovu (viz tabule č. 9 a 12). V historických objektech by měly působit nenápadně a barvy by měly být tlumené.

Nevýhody: při dešti zůstává voda v zásuvných drážkách či vyfrézovaném písmu a tato vlhkost podporuje růst drobných mechů a řas, které postupně zarůstají odspoda celou jmenovku.

Výhody: dobrá čitelnost strojového písma, možnost vepisovat i delší text, dlouhá trvanlivost frézovaných jmenovek (nalepovací fólie vydrží cca 3-5 let), možná náhrada textu zasunutím jiné tabulky do držáku či výměnou nalepovací fólie. Při volbě vhodného designu mohou být i v památkových objektech používány jako neutrální prvek.

Obdobně může být používána teflonová jmenovka, či další příbuzné materiály.

Kovové jmenovky – tradiční materiál, dnes nejčastěji ocelové či hliníkové (viz obr. č. 4,5,6,7,8), s různou povrchovou úpravou, text se na ně v současnosti nejčastěji vnáší natištěný na samolepící nálepku/fólii.

Nevýhody: obvykle zřetelně soudobý design, který se někdy do historických objektů nehodí; v některých souvislostech však může být i výhodou. Nálepky jsou trvanlivé cca 3-5 let, potom je nutné fólii vyměnit.

Výhody: flexibilita při tvorbě obsahu a grafického ztvárnění popisu. Na fólii je možné tisknout např. i symboly, piktogramy, čárové a QR kódy. Fólie je možné vybrat průhledné či ve škále barev a různých velikostí.

Obr. č. 5 Příklad konstrukčního řešení jmenovky s vylepšeným kotvením proti vytažení z půdy.

Jmenovky by měly na záhonech s vytrvalými rostlinami zůstat permanentně, protože správné označení a jejich rozmístění brzy na jaře, kdy ještě rostliny často nemají dostatečně vyvinutou nadzemní část, by bylo každoročně u větších objektů a sbírek téměř nemožné.

Krok 3) Volba obsahu popisu.

Podle požadavku na odbornost je možné rozdělit jmenovky na následující základní typy (viz též tabule č. 15):

Základní jmenovka – dle charakteru objektu obsahuje národní nebo vědecké jméno rostliny, či nejlépe kombinaci obou. Vědecké jméno obvykle není úplné, tzn. není uveden autor, který je ustanovil. Někdy bývá i další rozšiřující informace o rostlině, například způsobu jejího použití, původu (přirozeného rozšíření) a podobně.

Standardní vědecká jmenovka – obsahuje vědecký a národní název doplněný o čeleď a původ rostliny. Vědecké jméno by mělo být úplné, tzn. včetně jména autora, který je ustanovil.

Vědecká jmenovka s elektronickým odkazem – obsahuje vědecký a národní název rostliny doplněný o čeleď. Další informace jsou dostupné v aplikaci či webové stránce, na kterou odkazuje QR kód. Rozsah informací je dán cílovou skupinou uživatelů. Musí zahrnovat i jméno autora vědeckého jména, pokud není uvedeno přímo na jmenovce.

Tabulka s číslem – na tabulce je zobrazeno pouze číslo, ke kterému je vydán mapový podklad se jménem rostliny a případně jsou v mapě další vhodné informace (viz tabule č. 17 dole). Protože v některých velmi navštěvovaných objektech by jmenovka se jménem vedla k vyšlapávání cestíček v trávniku, je nahrazena tabulkou se zdálky viditelným číslem.

Poznámka:

V odůvodněných případech lze obsah výše uvedených základních typů jmenovek kombinovat.

Vzhledem k tomu, že dochází k poměrně častým změnám ve vědeckých jménech rostlin (blíže viz následující krok), které je pro širší odbornou veřejnost obtížné sledovat, je žádoucí uvádět i aktuální synonyma.

Krok 4) Kontrola správnosti jmen rostlin.

V památkových objektech se pěstuje široká škála rostlin domácích i cizích, taxonů přírodních i vzniklých v kultuře, pěstovaných celoročně venku nebo naopak pod sklem... Je proto téměř nemožné najít jeden pramen, který by podával aktuální informace o jejich jménech. Další významnou skutečností je to, že ve většině těchto objektů nejsou rostliny primárně předmětem vědeckého zájmu v oblasti systematické botaniky, jistá míra konzervativnosti při používání jmen rostlin je v nich proto opodstatněná.

Poznámka: vědecké jména přírodních taxonů (planých rostlin) se píše kurzívou, ostatní údaje (zkratky taxonomických jednotek, jména autorů a jména kultivarů) jsou psány základním typem písma. Například:

Pinus ponderosa var. *scopulorum* Engelm.

Chamaecyparis lawsoniana 'Triomf van Boskoop'

Následující přehled uvádí nejdůležitější prameny, které lze ke kontrole správnosti jmen rostlin využít:

KUBÁT, K. (edit.). *Klíč ke květeně České republiky*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2002, 927 s. ISBN 80-200-0836-5. Vědecká i národní česká jména domácích a nejběžnějších cizích rostlin, které se vyskytují v naší přírodě a krajině; taxony vzniklé v kultuře jsou zastoupeny jen velmi vzácně.

BOTANY.cz [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://botany.cz/cs>. Vědecká i národní česká jména (pokud existují) bohatého sortimentu rostlin domácích i cizích (ze všech biogeografických regionů světa); taxony vzniklé v kultuře jsou zastoupeny jen velmi vzácně.

The Plant List: a working list of all plant species [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://theplantlist.org>. Vědecká jména (prakticky) všech známých přírodních taxonů rostlin ze všech biogeografických regionů světa. Taxony vzniklé v kultuře jsou zahrnuty jen v omezené míře a to jen na úrovni druhu. Uváděn status jména, tzn. zda je akceptováno či jde o synonymum.

The International Plant Names Index (IPNI) [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.ipni.org>. Vědecká jména (prakticky) všech známých přírodních taxonů rostlin ze všech biogeografických regionů světa. Taxony vzniklé v kultuře jsou zahrnuty jen v omezené míře a to jen na úrovni druhu.

ERHARDT, W, GÖTZ, E. BÖDEKER, N. A SEYBOLD, S. Zander: Handwörterbuch der Pflanzennamen. 19. Aufl. Stuttgart: Ulmer, 2014. 912 s. ISBN 978-3-8001-7953-4. Vědecká jména 21 000 druhů rostlin všech pěstitelských skupin, které se nachází v památkových objektech; uváděny přírodní taxony i druhy vzniklé v kultuře. Publikace je pravidelně aktualizována.

HOFFMAN, M.H.A. *List of names of woody plants: international standard ENA 2010 – 2015*. 8th rev. ed. Wageningen: Applied Plant Research, 2010, 234 s. ISBN 978-90-76960-04-3. Vědecká jména 35 000 taxonů dřevin nabízených v evropských školkách. Zahrnují jak taxony přírodní tak vzniklé v kultuře, velká pozornost je věnována vnitrodruhovým taxonům; přehled kultivarů je vyčerpávající a tvoří větší část publikace. Jména druhů jsou uváděna bez jmen autorů, kteří je ustavili. Publikace je každých pět let aktualizována.

HOFFMAN, M.H.A. *List of names of perennials: international standard 2010 – 2015*. 6. rev. ed. Wageningen: Applied Plant Research, 2010. ISBN 978-90-76960-05-0. Vědecká jména 20 000 taxonů peren nabízených v evropských školkách. Zahrnují jak taxony přírodní tak vzniklé v kultuře, velká pozornost je věnována vnitrodruhovým taxonům; přehled kultivarů je vyčerpávající a tvoří větší část publikace. Jména druhů jsou uváděna bez jmen autorů, kteří je ustavili. Publikace je každých pět let aktualizována.

Správné používání jmen je podmíněno základní orientací v systematice a nomenklatuře rostlin. Úvod do této problematiky viz příloha č. 1.

Krok 5) Zadání do výroby.

Pro zadání do výroby je nutné specifikovat typ použité jmenovky daného výrobce. Pokud je jmenovka zadávána jako autorský návrh, je nutné vypracovat výkresovou dokumentaci pro vzhled jmenovky. Obsah popisu vnášený na jmenovky se předává ve formátovaném textovém dokumentu.

III. Popis ověření Památkového postupu v praxi

Postup odzkoušen a provozován v několika objektech podle témat zájmu, stupně odbornosti informací a použité technologie.

Na základě pilotního projektu Památkového postupu byl aplikován a ověřen tento postup v zámeckém parku v Lednici, kde je od roku 2013 rozmístěno cca 250 nově navržených tabulek s čísly, odkazujícími na popisy v mapě. „Navazovalo se – mimo jiné – na zkušenosti ze zámeckého parku v Buchlovicích, kde byl obdobný systém uplatněn na počátku sedmdesátých let“.

Tabulky se základním pojmenováním rostlin v záhonech jsou používány v Bylinkové zahradě ve Valticích. Nejprve byly použity dřevěné tabulky, ale u nich se projevila krátká doba použitelnosti cca (1 rok, některé pouze tři měsíce). Proto byla vyvinuta v letech 2012-14 keramická pálená tabulka, jejíž životnost je výrazně větší.

Zahradnická fakulta v Lednici má ve své zahradě od roku 2013 použit informační systém, který je zatím nejvyšším stupněm propojení jmenovek taxonů s elektronickým informačním systémem dostupným přes QR kód pro mobilní zařízení jako jsou chytré telefony a tablety. Přes napojení na webový server může tento systém používat prakticky každý, kdo použije pro jmenovky QR kódy generované z tohoto systému. Pokusně byl tento systém v roce 2013 otestován i v zámeckém parku v Lednici.

IV. Návrh konkrétních uživatelů výsledku

Aplikace památkového postupu usnadní způsob poznání a edukace v našich historických zahradách a parcích. Jako vhodný uživatel se předpokládají objekty ve správě Národního památkového ústavu. Dále obce a města spravující historické parky a zahrady, městské památkové zóny či správci muzeí. Nejvyšší stupeň informací je velmi dobře použitelný i pro historické botanické zahrady.

Památkový postup byl použit v zámeckém parku v Buchlovicích a Lednici (tabulky s čísly a mapou). V bylinkové zahradě ve Valticích (systém zapichovacích jmenovek). V současné době se připravuje aplikace v Hospitální zahradě na Kuksu (jmenovky s QR kódem) a na Jánském Vrchu (tabulky s čísly a mapou).

V. Seznam použité související literatury

BRICKELL, C.D. et al. (eds) (2009). "International Code of Nomenclature for Cultivated Plants" (PDF). *Scripta Horticulturae* (8th ed.) (International Society of Horticultural Science) 10: 1–184. ISBN 978-0-643-09440-6.

ERHARDT, W, GÖTZ, E. BÖDEKER, N. A SEYBOLD, S. Zander: *Handwörterbuch der Pflanzennamen*. 18. Aufl. Stuttgart: Ulmer, 2008, 983 s. ISBN 978-3-8001-5408-1.

ERHARDT, W, GÖTZ, E. BÖDEKER, N. A SEYBOLD, S. Zander: Handwörterbuch der Pflanzennamen. 19. Aufl. Stuttgart: Ulmer, 2014. 912 s. ISBN 978-3-8001-7953-4.

FITSCHEN, Jost. *Gehölzflora: ein Buch zum Bestimmen der in Mitteleuropa wildwachsenden und angepflanzten Bäume und Sträucher*. 11. erw. und korr. Aufl. Wiebelsheim: Quelle & Meyer Verlag, 2002, 1 sv. (různé stránkování). ISBN 3-494-01268-7.

HOFFMAN, M.H.A. *List of names of woody plants: international standard ENA 2010 – 2015*. 8th rev. ed. Wageningen: Applied Plant Research, 2010, 234 s. ISBN 978-90-76960-04-3.

HOFFMAN, M.H.A. *List of names of perennials: international standard 2010 – 2015*. 6. rev. ed. Wageningen: Applied Plant Research, 2010. ISBN 978-90-76960-05-0.

HOLUB, J. (edit.). *K problematice českého odborného jmenosloví rostlin*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1979, 177 s.

KUBÁT, K. (edit.). *Klíč ke květeně České republiky*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2002, 927 s. ISBN 80-200-0836-5.

Internetové zdroje:

BOTANY.cz [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://www.botany.cz/cs>.

The Plant List: a working list of all plant species [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://www.theplantlist.org>.

The International Plant Names Index (IPNI) [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://www.ipni.org>.

International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Melbourne Code) [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php?page=title>.

Taxonweb. *TaxonWeb* [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://www.taxonweb.cz>.

Old Garden tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://www.oldgardentools.co.uk/naming-labelling>.

Použitá fotografická dokumentace

Obr. č. 1 Charakter jmenovek do kuchyňské zahrady. Fotografie KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Obr. č. 2 Charakter jmenovek do záhonů. Fotografie KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Obr. č. 3 Jmenovka s úvazkem. Fotografie KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Obr. č. 4 Příklad uchycení jmenovky v Kew Gardens (Velká Británie). Fotografie KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Obr. č. 5 Příklad konstrukčního řešení jmenovky. Fotografie KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Tabule obsahují několik fotografií jejichž zdroj je uveden od leva doprava a odshora dolů

Tabule č. 1 - Keramické typy historických jmenovek.

In. Botanischer Garten und Botanisches Museum Berlin-Dahlem [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.bgbm.fu-berlin.de/sites/default/files/images/etikett.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20Q.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAQ-2.jpg>

Tabule č. 2 - Keramický typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAB.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AO.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AAC--2.jpg>

Tabule č. 3 - Skleněné typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAV.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AK.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AT.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AS--1.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AAB--1.jpg>

Tabule č. 4 - Kovové typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAA.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AO.jpg>

In. Botanical Gardens in Strasbourg [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.americansinalsace.com/wp-content/uploads/2013/06/Jardin-botanique-signs.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAS.jpg>

Tabule č. 5 - Smaltované typy historických jmenovek.

In. Jardin botanique de Lyon [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://.jardin-botanique-lyon.com/static/jbot/contenu/jardin_botanique/historique/04_jardins/etiquettecupressus.jpg

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAAC.jpg>

Tabule č. 6 - Kovové typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20A.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AR.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AC.jpg>

Tabule č. 7 - Kovové typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/thumbnails/Plant-Label--S.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAR.jpg>

Tabule č. 8 - Kovové typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/thumbnails/Plant-Label--AB--4.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AB--5.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AB--2.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant-Label--AB.jpg>

Tabule č. 9 - Plastové typy historických jmenovek.

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAAA.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/thumbnails/Plant-Label--AAAA--1.jpg>

In. OldGarden Tools [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.oldgardentools.co.uk/wp-content/uploads/catablog/originals/Plant%20Label%20%20AAAB.jpg>

Tabule č. 10 - Současné jmenovky – doporučené materiály.

In. kinsmangarden [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://.kinsmangarden.com/images/uploads/category_908_7725.jpg

In. Plant and Tree ID Marker [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.alumaphotoplateco.com/assets/images/small-plant-markers-metalphoto.jpg>

In. Pinterest [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/f5/24/d1/f524d19ba6a7c0145f5d26448370acd5.jpg>

In. Natural trust [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.natlands.org/wp-content/uploads/2011/12/plant-labels.jpg>

In. orto cecconi [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://3.bp.blogspot.com/-wUR58iOs1w/UXRTWG7MJwI/AAAAAAAAyA/w2n56Z7CuhU/s1600/8644072687_6f02806634_n.jpg

In. 12 Stock Plant Labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : https://img0.etsystatic.com/000/0/6352946/il_570xN.247568332.jpg

Tabule č. 11 - Repliky historických jmenovek a současné typy.

In. Ceramic Plant Label [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://.reminis.co.uk/garden-ware/ceramic-plant-label.html>

In. Victorian plant markers [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://1.bp.blogspot.com/_REjQQ5OAUrM/Sgxjv-9J5tI/AAAAAADTk/H-zlzdR2J8w/s1600-h/plant+labels2.jpg

In. Ceramic Plant Label [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://.peter-garrard-ceramics.co.uk/images/fw_plant_labels.jpg

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://ecx.images-amazon.com/images/I/818qwFtxuLL._SL1500_.jpg

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : https://img0.etsystatic.com/000/0/5281202/il_570xN.296576940.jpg

Tabule č. 12 - Současné jmenovky – nedoporučené materiály a provedení.

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://themicrogardener.com/wp-content/uploads/2011/10/Read-plant-labels.jpg>

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://contentinjection.com/wp-content/uploads/2014/04/cobrahead-plant-markers-350x262.jpg>

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z :
<http://.suburbandaylilies.com/publishImages/plantmarkers~~element29~~0.jpg>

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/04/23/3f/04233f8fcdea4d193b00687656c0265d.jpg>

Tabule č. 13 - Způsoby popisu – techniky provedení.

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z :
<http://jgweb.sx3.atl.publicus.com/storyimage/JG/20130630/ARTICLES/306309998/AR/0/AR-306309998.jpg&MaxW=600>

Jmenovka kovová se samolepkou. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : http://.peter-garrard-ceramics.co.uk/images/fw_plant_labels.jpg

In. Copper Plant Labels & Markers [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z :
http://.alitag.com/images/pen_coppertags.JPG

Tabule č. 14 - Způsoby popisu – techniky provedení.

Jmenovka keramická s ručním popisem. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Jmenovka dřevěná s ručním popisem. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

In. herb garden labels [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z : <http://themicrogardener.com/wp-content/uploads/2011/10/Read-plant-labels.jpg>

Tabule č. 15 - Současné jmenovky – doporučený obsah popisu.

Základní jmenovka. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Standardní vědecká jmenovka. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Vědecká jmenovka s elektronickým odkazem. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Tabule č. 16 - Způsoby popisu.

Způsoby popisu. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Způsoby popisu. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

In. Popiska v zahradě Rapis City [online]. [Cit. 20.5.2015]. Dostupné z :
<http://.rcgov.org/image/Fire/wui%20garden%20plant%20sign%20columbine.JPG>

Tabule č. 17 - Způsoby popisu.

Způsoby popisu - tabulka s QR kódem. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

Způsoby popisu - tabulka s číslem. KREJČÍŘÍK Přemysl, 2015.

VI. Seznam publikací, které předcházely Památkovému postupu a byly publikovány

Nebylo zatím publikováno.

Příloha číslo 1

Úvod do systematiky a nomenklatury rostlin

1. Systematika

Seskupuje rostliny (živočichy, ...) dle odstupňované podobnosti jejich znaků do systematických jednotek:

- definovaného ohraničení a
- rozdílných stupňů,

které se nazývají **taxony**.

Taxony tvoří hierarchicky vybudovaný systém, který má odrážet příbuznost, jež je dána společnou evolucí (**přírozený systém**).

Míra této příbuznosti je někdy nejednoznačná, což má za následek, že na ohraničení a zařazení některých taxonů existuje různé mínění.

Základní jednotkou systematiky je **druh** – skupina populací, která se od ostatních skupin odlišuje v podstatných, dědičně konstantních znacích a tyto znaky trvale zachovává.

Příležitostně stojí více druhů navzájem tak blízko sebe, že je lze také chápat jako dílčí jednotky jednoho, šířeji chápaného **souborného druhu**, neboli **agregátu**.

Agregáty jsou soubory tzv. **malých druhů**, které jsou:

- buď nyní v silné evoluci, přičemž jednotlivé druhy nemají ještě vyvinuty účinné bariéry vůči křížení,
- nebo se jedná o **apomixis**, tj. absenci pohlavního rozmnožování (klíčivá semena se vyvíjí bez opylení), čímž se každá nově vzniklá mutace dále nezměněně dědí.

Obojí vede k silnému rozptylu, překřížení a propojení znaků, což má za následek, že se často některá individua nedají jednoznačně přiřadit k žádnému z rozlišovaných malých druhů.

Skupiny druhů, které se zřetelně odlišují určitými společnými znaky od jiných skupin, se shrnují do **rodů**. Rody jsou někdy tak mnohotvárné, že se ještě člení na **podrody**, **sekce** a **série**.

Nejdůležitější taxonomické jednotky vyšší hierarchie než rod jsou **čeleď, řád, třída a oddělení**. Každá z nich může být dále členěna (podčeleď, podtřída, pododdělení).

I když je **druh** základ systému, je jeho variační šíře často tak velká, že **se může dále členit na jednotky nižšího ranku** (vnitrodruhové taxony):

- u divoce rostoucích rostlin (přírodních taxonů): **poddruhy, variety a formy**,
- v kultuře pak vznikají **kultivary** (odrůdy, sorty).

2. Nomenklatura

2.1. Vědecká jména

Jsou latinská nebo latinizovaná.

Rodové jméno je tvořeno:

- podstatným jménem v jednotném čísle,
- psaným vždy velkým počátečním písmenem.

Jména druhů uvnitř rodu vznikají jako **dvojslovná kombinace (binární či binomická nomenklatura)** z:

- **rodového jména** a
- **druhového přívlastku** (epiteton), který je psán vždy malým písmenem. Tento může být buď podstatným nebo přídavným jménem; ve druhém případě se jeho rod řídí dle rodového jména.

Za jménem rodu nebo binárním jménem druhu následuje **jméno autora**, většinou ve zkrácené formě, který jméno v této formě ustavil, např. *Sorbus* L. (L. pro Linné).

Existovalo-li jméno již dříve v jiné podobě (například druhový přívlastek pod jiným rodovým jménem), tak je jméno dřívějšího autora, uvedené v závorkách, předsazeno jménu autora současné názvoslovné kombinace např. *Sorbus torminalis* (L.) Crantz.

Formu vědeckých jmen a proceduru při jejich ustavování a uznávání **určuje Mezinárodní kód nomenklatury řas, hub a rostlin** (*The International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants*); **poslední vydání z roku 2011**.

Pro všechny stupně od rodu dolů platí zásada, že taxon může mít jediné platné jméno.

Rozlišují se **tři stupně správnosti jmen**:

- platně zveřejněné,
- legitimní,
- korektní.

Jméno **platně zveřejněné**, musí být:

- vytvořeno v souladu s pravidly pro formu jmen,
- doprovázeno latinským popisem (nebo odkazem na něj),
- v tištěné formě zveřejněno v publikaci, která je přinejmenším obecně dostupná vědeckým pracovníkům.

Jméno, které nesplňuje tyto podmínky je v nomenklatorických otázkách považováno za neexistující.

Legitimní je první platně zveřejněné jméno taxonu (**pravidlo priority**), nebylo-li již dříve zveřejněno pro jiný taxon.

Výchozím bodem pro otázky priority je rok 1753 (Linnéův *Species Plantarum*); starší jména se neberou v úvahu.

Jméno nesplňující výše uvedené podmínky je nelegitimní – tzv. **nomenklatorické synonymum**.

Je-li legitimní jméno také **korektní**, nezávisí na formálních kritériích, nýbrž na vědeckém pojetí šíře (ohraničení) a hierarchie taxonu, které se může měnit.

Spojí-li se např. dva dříve oddělené rody v jeden, tak nastupuje pravidlo priority, tzn. korektní jméno nového rodu je starší z obou dřívějších korektních rodových jmen. Druhé je sice dál nomenklatoricky legitimní, ale taxonomicky není korektní – **tzv. taxonomické synonymum**.

Poměrně časté **změny vědeckých jmen rostlin mají** tedy **dvě** rozdílné **skupiny příčin**:

- **formální** (nomenklatorické), spočívající ve vylučování neplatně zveřejněných a nelegitimních jmen;
- **věcné** (taxonomické), podmíněné různým chápáním šíře nebo hierarchie taxonu.

Výše uvedené skutečnosti dokumentuje např. následující **vývoj jména *Picea abies* (L.) H. Karst.**:

- LINNÉ tento náš domácí smrk pojmenoval jako ***Pinus abies* L.** (tzv. basionymum, je legitimní, není však taxonomicky korektní).
- Později vyčlenil A. Dietrich samostatný rod ***Picea* A. Dietr.** a do něj zařadil tento druh Link pod názvem ***Picea excelsa* Link.** Toto jméno je však nelegitimní (i když výstižnější), neboť druhový epiteton *excelsa* je mladší než v binomu *Pinus abies* L.
- Nakonec ustavil Karsten v současnosti legitimní a korektní kombinaci ***Picea abies* (L.) H. Karst.**

Souborný druh se označuje zkratkou "agg.", kladenou za jméno autora.

Např. *Rosa canina* L. agg. zahrnuje:

- *R. canina* L. s. str. (v úzkém slova smyslu),
- *R. corymbifera* Borkh. a další druhy.

Kříženci:

- **generativního původu** jsou **označováni** multiplikačním znaménkem "×" ("krát"), a
- **kříženci vegetativní** znaménkem "+" („plus“),

lokalizovaným (bez mezery) u:

- **mezidruhových hybridů** před druhovým epitetem a
- u **mezirodových hybridů** před rodovým jménem.

Např.: *Populus* ×*canescens* (Aiton) Sm. (kříženec *Populus alba* L. × *P. tremula* L.),

×*Sorbocotoneaster pozdnjakovii* Pojark. (kříženec *Cotoneaster niger* (Thunb.) Fr. × *Sorbus aucuparia* subsp. *sibirica* [Hedl.] Krylov),

+*Laburnocytisus adamii* (Poit.) C.K. Schneid. (kříženec *Laburnum anagyroides* Medik. + *Cytisus purpureus* Scop.).

Přírodní vnitrodruhové taxony **poddruh, varieta a forma** označovány:

- latinským přívlastkem,
- před který se klade zkratka taxonomické jednotky (ssp. nebo subsp., var., f.)
- a za kterým se uvádí jméno autora. Např. *Pinus ponderosa* var. *scopulorum* Engelm.

Jména kultivarů tvořena na základě Mezinárodního kódu nomenklatury kulturních rostlin (The *International Code of Nomenclature for Cultivated Plants* – *ICNCP*); poslední vydání z roku 2009.

Úplné **jméno kultivaru** tvoří:

- vědecké jméno druhu, případně jen rodu a
- přívlastek pro tento kultivar.

Kultivarový přívlastek:

- každé slovo se píše velkým počátečním písmenem (pokud to zvláštnosti některých jazyků neurčují jinak), výjimkou jsou spojky a předložky;
- od roku 1959 musí pocházet ze živého jazyka, starší latinské zůstaly zachovány;
- od roku 1996 může mít nejvýše 10 slabik a dohromady nejvýše 30 písmen nebo znaků, pomlčky a uvozovky nejsou přípustné;
- autor přívlastku nemusí být uváděn;
- kultivary hybridního původu se neoznačují multiplikačním znaménkem (×) před kultivarovým přívlastkem;
- jméno kultivaru se píše za druhový epiteton a:
 - klade se do jednoduchých uvozovek (např. *Chamaecyparis lawsoniana* ‘Triomf van Boskoop’; poznámka: u standardní vědecké jmenovky se za jméno přírodního taxonu uvádí jeho autor),
 - zkratka "cv." se nemá k označení kultivarového přívlastku používat,
 - jména kultivarů hybridního původu mohou být použita na stejném hierarchickém stupni jako druhový přívlastek (např. *Viburnum* ‘Pragense’, *Rhododendron* ‘Gibraltar’).

Ve vědeckých názvech dřevin se používají následující zkratky:

agg. = aggregatum, souborný (druh)

auct. = auctorum, podle různých autorů

bas. = basionymum, prvotní jméno, pod nímž taxon popsán

corr. = correxit, opravil

emend. = emendavit, opravil

excl. = exclusive, kromě

f. = forma

incl. = inclusive, včetně

nom. illeg. = nomen illegitimum, jméno neoprávněné

nom. inval. = nomen invalide publicatum, jméno neplatně publikované

nom. nud. = nomen nudum, pouhé jméno

non = ne

non al. = non alliorum auctorum, ne dle jiných autorů

p. p. = pro parte, zčásti

sect. = sectio, sekce

ser. = series, řada

s. l. = sensu lato, v širokém slova smyslu

sp. = species, druh

sp. div. = species diversae, různé druhy

s. str. = sensu stricto, v úzkém slova smyslu

subfam. = subfamilia, podčeleď

subgen. = subgenus, podrod

syn. = synonymum, jméno souznačné

subsp. = subspecies, poddruh

var. = varietas, odrůda

2.2. České jmenosloví

Mělo by být:

- **v zásadě nezávislé na vědeckém**, tzn. nemusí být jeho přesným překladem,
- co nejvíce **stabilní** (určeno především laikům).

Změny vědeckých jmen by se v něm měly odrazit pouze tehdy, když jsou z příčin taxonomických (např. rozdělení jednoho rodu ve dva nebo více úžeji chápaných rodů).

Rodová jména jsou až na výjimky (např. ptačí zob) jednoslovná.

Druhová jména jsou dvouslovná, ve zdůvodněných případech ponecháno též jméno jednoslovné jako alternativní (např. javor horský, nebo-li klen).

Vzácně se ještě používají dvouslovné druhové přívlastky (např. hloh kuří noha).

Rodové jméno i druhový přívlastek se píší:

- s malým počátečním písmenem,
- velkým se píše pouze druhový přívlastek odvozený od jména osoby (např. smrk Engelmannův),
- kříženci nejsou specificky označováni.

Jména vnitrodruhových taxonů planých rostlin:

- sestávají z druhového jména a za ním přiřazeného přívlastku příslušné vnitrodruhové jednotky,
- tvoří se obdobně jako druhový přívlastek, např.:

borovice černá krymská.

Jména kultivarů se do národních českých jmen přejímají v originální podobě (např. smrk ztepilý 'Acrocona').

Příloha č. 2 – Grafická část

Tabule č. 1 - Keramické typy historických jmenovek.

Tabule č. 2 - Keramický typy historických jmenovek.

Tabule č. 3 - Skleněné typy historických jmenovek.

Tabule č. 4 - Kovové typy historických jmenovek.

Tabule č. 5 - Smaltované typy historických jmenovek.

Tabule č. 6 - Kovové typy historických jmenovek.

Tabule č. 7 - Kovové typy historických jmenovek.

Tabule č. 8 - Kovové typy historických jmenovek.

Tabule č. 9 - Plastové typy historických jmenovek.

Tabule č. 10 - Současné jmenovky – doporučené materiály.

Tabule č. 11 - Repliky historických jmenovek a současné typy.

Tabule č. 12 - Současné jmenovky – nedoporučené materiály a provedení.

Tabule č. 13 - Způsoby popisu – techniky provedení.

Tabule č. 14 - Způsoby popisu – techniky provedení.

Tabule č. 15 - Současné jmenovky – doporučený obsah popisu.

Tabule č. 16 - Způsoby popisu.

Tabule č. 17 - Způsoby popisu.

Keramické typy historických jmenovek – tabule č. 1

Německo – 1905

Botanická zahrada a botanické muzeum
Berlin-Dahlem

Porcelánové jmenovky

V popisu je:

Čeď

Vědecký název

Geografický původ

Anglie – 1850

Vyrobeno firmou Joseph Bourne and Son na objednávku Prof C G B Daubeney, profesora botaniky na oxfordské univerzitě, pro kolekci jehličnanů v Botanické zahradě v Oxfordu (19,3cm x 6,2cms)

Francie – 19. století

Bílé keramické ovály s otvory pro uchycení (10 cm x 8 cm)

Keramický typy historických jmenovek – tabule č. 2

Francie – 1900

Glazované porcelánové
jmenovky s otvorem pro
uchycení (4,5 x 2,5cm)

Francie – 1900

Terracotové popisky s
potiskem na zadní straně:
'Poitiers. Auge Freres Depose'
(6,3cm x 5,8cm)

Francie – 1910

Katalogové položky
porcelánových jmenovek firmy
J. a C. Tissot, 7 rue du
Louvre, Paříž.

J. C. TISSOT, 7, Rue du Louvre, PARIS — Année 1910.

ÉTIQUETTES EN PORCELAINE

Indestructibles, employées à la roseraie de Bagatelle.
Livrées imprimées avec noms, dates, numéros, etc.

Forme ovale.	N°	Diamètre	sur	0-031	Avec 1 trou.	Le cent.
N° 520.	0-041	sur 0-031	Avec 1 trou.	16		
N° 500.	0-032	sur 0-040	—	21		
N° 513.	0-061	sur 0-055	—	30		
N° 524.	0-080	sur 0-065	—	65		
N° 537.	0-065	sur 0-075	2 trous.	95		
N° 530.	0-105	sur 0-08.	—	110		

Forme rectangulaire.

N°	Taille	sur	0-090	Le cent.
N° 524.	0-075	sur 0-090	—	50
N° 503.	0-075	sur 0-090	avec angles coupés.	80
N° 513.	0-080	sur 0-090	avec angles coupés.	85
N° 518.	0-075	sur 0-088	angles droits.	85
N° 515.	0-100	sur 0-090	—	110
N° 516.	0-125	sur 0-090	—	225

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-031	—	11
N° 530.	0-055	sur 0-025	—	17

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	15
N° 536.	0-43	sur 0-031	—	12

Forme rectangulaire.

N°	Long.	sur	0-045	Le cent.
N° 523.	0-045	sur 0-045	—	11

Forme ovale.

N°	Diamètre	sur	0-031	Le cent.
N° 515.	0-45	sur 0-031	—	1

Skleněné typy historických jmenovek – tabule č. 3

Anglie – okolo roku 1900

'Hortac' skleněné štítky,
jmenovky zakorkovány (16cm).

Typ „Glabeler Junior“ vyrobený
firmou Bateson Bros (12,8cm)

Francie – 1880

Plochá skleněná trubice uzavřena při výrobě, uvnitř s názvem rostliny na bílé kartě. Trubice byla na každém konci zúžena, kde byl umístěn drát k uvázání štítku na rostlinu

Malé: 11cm x 1,2cm

Střední: 15cm x 1,6cm (na obrázku)

Velké: 21,7cm x 2cm

Příklady z katalogu firmy Moser & Fils
pepinieristes z roku 1914

Katalogové položky v Thureau, 33,
rue des Bourdonnais, Paříž, 1913

ETIQUETTES EN VERRE
POURONT ÊTRE FOURNIES PAR LA MAISON MOSES & FILS

A tous nos clients qui le désirement, nous soumettons à mesure du besoin des échantillons en verre, à des conditions très avantageuses. Nos étiquettes sont rectangulaires et se présentent jamais. Elles sont imprimées en rouge et en noir. Nos étiquettes sont tenues en un fil ou en une bande de liège. Sous le premier cas, l'étiquette ne peut pas plier. Le second genre d'étiquette permet l'application du nom de votre société ou de qui envoie les mines, et son emplacement quand cela est nécessaire, sur des échantillons imprimés, lorsque vous, nous, nous livrons des fil de cuivre. Ces lettres sont avec une bande ou sans bande, ou de fil de fer galvanisé. Elles peuvent être ornées d'un fil de cuivre, ou même d'un appendice de 0.5 à 1 cent. Seulement nous soumettons la couleur spéciale d'étiquette.

No 1 bis

REINETTE DU CANARD
CHARENTAIS

TARDIVE DU MONT D'OR
GUYONNE

No 2

No	Cont.	Capac.	Poids	OBSERVATIONS
1	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
1 bis	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
2	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
3	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
4	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
5	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
6	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
7	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
8	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
9	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
10	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
11	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
12	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
13	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
14	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
15	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
16	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
17	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
18	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
19	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.
20	100	100	99	1) 2 étiquettes, genre étiquette 4 bis, avec bande de liège, sans fil de cuivre.

1) Les dimensions indiquées donnent nature de quelques mines.

MME CAROLINE TESTOUT

No 2

27

THUREAU, 33, rue des Bourdonnais, PARIS

ÉTIQUETTES EN PORCELAINE EMPLOYÉES A LA ROSERAIE DE BAGATELLE

**Phellodendron
japonicum Max.**
Rutaceae Japan

Forme rectangulaire

N° 531 taille 75 mm sur 30 mm	Le cent	50 »
N° 538 — 75 — 62 — angles droits	—	85 »
N° 545 — 100 — 70 —	—	110 »

**Begonia
semperflorens**
„Anna Regina”

Forme rectangulaire

N° 532 taille 70 mm x 50 mm angles coupés	Le cent	60 »
N° 519 taille 80 mm x 60 mm angles coupés	Le cent	85 »

**Reinette
de Champagne**
Mars - avril

Forme ovale

N° 520 taille 43 mm x 31 mm le ml	»	16 »
N° 500 — 53 mm x 40 mm —	»	21 »
N° 513 — 63 mm x 33 mm —	»	30 »
N° 524 — 80 mm x 55 mm —	»	65 »

Étiquettes en porcelaine

Forme rectangulaire

75 x 22

Le cent..... 20 »

Forme carrée

63 x 18

Le cent..... 23 »

Kaiserin
Aug. Victoria

N° 523 longueur 45 m/m.

Le cent..... 11 » Le cent..... 7 »

Étiquettes, tôle plat, en cristal et bouchon

Étiquettes verre avec impression

Dimens.	1	2	3	4
N°	15x20	14x18	12x14	11x12
Le cent	35 »	28 »	24 »	18 »

Étiquettes verre à ficher

Dimens.	1	2
N°	10x10	14x15
Le cent	13 »	28 »

Étiquettes cristal, imprimées des deux côtés.
Serres, herminiers, etc., et de cuivre.

Dimens.	1	2
N°	90 x 10	125 x 14
Le cent	10 »	18 »

Kovové typy historických jmenovek – tabule č. 4

Francie – počátek 19. století

Olověný ovál s bílým nápisem
'Planghoury' (třešeň). Uchycovací pásek
je přivařený
(30 cm x 2 cm)

Francie – konec 19. století

Zinkové destičky s inkoustovým nápisem
(8,9cm x 6,2cm)

Francie – nedatováno

Botanická zahrada univerzity ve Strasburgu

Štítky v minulosti používané v zahradě byly
vyráběny ze dřeva nebo z olova, kameniny;
nyní jsou používány plastové

Francie – 20. století

Zinkové destičky popisované tužkou
(3,4 cm)

Smaltované typy historických jmenovek – tabule č. 5

Francie – nedatováno

Botanická zahrada Lyon , Francie

Příklad smaltované jmenovky

Anglie – 1909

Zinkové pouzdro s mosazným otvorem a posuvným krycím sklíčkem. Bílý smaltovaný vnitřní povrch se jmény (8,6 cm)

Kovové typy historických jmenovek – tabule č. 6

Anglie – nedatováno

Sada 10 tvarovaných zinkových destiček.

Stopy černé barvy

(6,3cm x 4,3cm)

Latinský název

Anglie – počátek 20. století

Nekorozivní zinkové destičky

Excelio Ltd. Birmingham

(7,5cm x 2,3cm)

Anglie – 1900

Zinkové viktoriánské štítky ozdobené

dvěma otvory. Jména růží psané

tužkou (6,5cm)

Kovové typy historických jmenovek – tabule č. 7

Anglie – počátek 20. století

Zinkové jmenovky prodávané firmou W. M. Wood and Son Kirkstall v roce 1909 jako jmenovka Woodova klubu rostlin (Woods' Plant-Club) ve 3 velikostech

Anglie – 20. století

Hliníkové destičky se stojkou z galvanizované oceli (28cm x 6,3cm)

Kovové typy historických jmenovek – tabule č. 8

Anglie – 1930

„Hadí“ štítky. Stroj na označování byl na trhu téměř ve všech velkých zahradnických prodejnách. Fotografie zařízení z roku 1940 vyrobené firmou Joseph Bentley Ltd & also the Army & Navy Stores. Model No1 byla představena okolo roku 1930, v roce 1940 vyrobili variantu No3. V roce 1938 model No2 byl ceněný na 3libry 18šilink. V roce 1940 model No3 byl ceněný na 27 šilinků a šest pencí (šířka štítku 6 mm)

Plastové typy historických jmenovek – tabule č. 9

Anglie – 1950

Sada plastových a zinkových jmenovek vyrobena firmou Excello Ltd Birmingham 18. Obsahuje nesmazatelnou voděodolnou inkoustovou tužku a olověný drát na upevňování, s návodem

Anglie – 1950

Zinkové pásky s plastovými štítky. Etikety psané ručně vodotěsným nesmazatelným inkoustem s latinskými názvy rostlin

Současné jmenovky – doporučené materiály tabule č. 10

Nerez, hliník, jiné kovy

Dřevo

Plast

Repliky historických jmenovek a současné typy tabule č. 11

Keramika - glazovaná, neglazovaná, zápichy, na pověšení

Smalt

Současné jmenovky – nedoporučené materiály a provedení tabule č. 12

Plast

Gravírování

Materiál hliník

Janesville's Rotary Botanical Gardens

Samolepka na kov

Polep nerezové destičky potištěnou snímatelnou etiketou

Zahradnická fakulta Lednice

Embosování

Embosování do keramiky

Embosování do kovu

Ruční popis

Materiál: keramika

Bylinková zahrada Valtice

Ruční popis

Materiál: dřevo natřené
bílou barvou, popisem
voděodolným fixem

Běžný tisk zatavený do fólie

Materiál: papír zatavený v laminovací fólii

Současné jmenovky – doporučený obsah popisu tabule č. 15

Základní jmenovka

národní jméno

vědecké jméno

Standardní vědecká jmenovka

čeleď

vědecké jméno

národní jméno

původ

Vědecká jmenovka s elektronickým odkazem

vědecké jméno

národní jméno

čeleď

QR kód

**Chelsea Physic Garden, Londýn,
2014**

Vědecké jméno

Čeď, geografický původ

Možnosti použití

Materiál: hliníková korpus, zasunovací
plastová destička

**Bylinková zahrada Tíře Chmelar,
Valtice, 2015**

Národní jméno

Vědecké jméno

Materiál: destička z pálené hlíny,
potřena tabulovou černí, na železné
ohýbané tyči

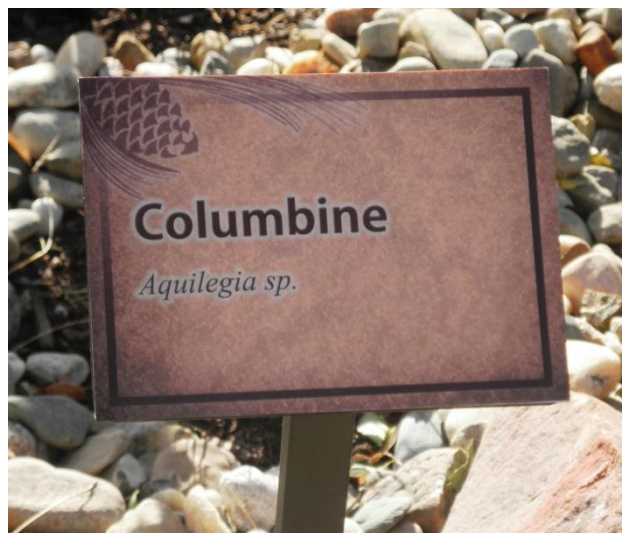
Jižní Dakota, univerzita, 2014

Národní jméno

Vědecké jméno

Ilustrační kresba

Materiál: hliníkový korpus,
zasunovací plastová destička

Mendelova univerzita, zahradnická fakulta, Lednice 2014

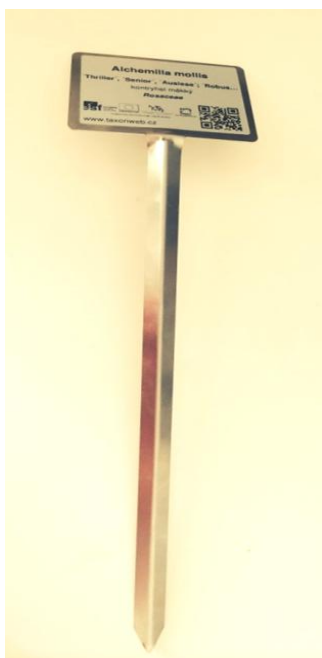
Vědecké jméno

Národní jméno

Čeleď

QR Kód

Materiál: Nerezová/hliníková destička s nohou, polepena potištěnou snímatelnou etiketou

Zámecký park v Lednici, 2013

Číslo stromu uvedené v mapě

Materiál: plastová tabulka s fólií

PROTOKOL

Popisy rostlin v památkových objektech

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně
Valtická 337, 691 44 Lednice
Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D. – hlavní autor
Prof. Ing. Miloš Pejchal, CSc. – spoluautor

Národní památkový ústav, Státní zámek Lednice,
Zámek 1, PSČ 691 44, Lednice

Mapa s označením stromů v zámeckém parku v Lednici byla inovována podle památkového postupu v roce 2013.

Označení jmenovkami rostlin v Bylinkové zahradě Tíře Chmelar bylo provedeno v roce 2010 a vyvíjí se dosud podle památkového postupu. Nejprve byly otestovány dřevěné jmenovky a později byla vyvinuta originální keramická jmenovka speciálně pro daný objekt. Tuto jmenovku je možné použít v objektech s obdobným charakterem.

Popisy rostlin v zámeckém parku jsou návštěvníky vyžadovány. Před rokem 2000 byly používány popisky se jménem, ale u označených stromů se objevovali vyšlapané cestičky v trávniku ke jmenovce, proto byl navržen systém tabulek s číslem. Tabulky jsou viditelné z cest a zájemce má mapu, kde jsou i další informace o objektu. Tabulky byly nejprve hnědé, ale turisté si stěžovali na špatnou viditelnost, proto se v roce 2013 změnila barva tabulek na tyrkysově modrou, která neruší a je přesto viditelná i ve stínu. V Bylinkové zahradě ve Valticích je postupně zkoušen systém jmenovek se zápichem. Nejprve byly jmenovky používány dřevěné, ale ty dlouho nevydržely a rozpadaly se. Proto byly vytvořeny jmenovky z keramiky.

Osoba odpovědná za správnost protokolu:

Rudolf. Irl ZAŠTOU KASTELAVUKU

Jméno, příjmení, funkce

Ministerstvo kultury, Maltézské náměstí 1, Praha 1, Odbor výzkumu a vývoje

Č.j. MK 21033/2016 OVV
Sp. Zn. MK-S 519/2011 OVV

v y d á v á

OSVĚDČENÍ

č. 14

o uznání uplatněného Památkového postupu
v souladu s podmínkami „Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje“

Název Památkového postupu: „Popisy rostlin v památkových objektech“

Autoři: Ing. Přemysl Krejčířík, Ph.D., prof. Ing. Miloš Pejchal, CSc.

Příjemce podpory, na jehož základě byl Památkový postup vytvořen:
Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Dedikace: Projekt NAKI: „Metody a nástroje krajinářské architektury pro rozvoj území“

Identifikační kód projektu: DF11P01OVV019

Uživatelé Památkového postupu v praxi:

- Správci objektů a sbírek
- Projektanti, floristi
- Široká odborná i laická veřejnost

V Praze dne 24. 3. 2016

Z. Dvořáková

Ing. Martina Dvořáková
ředitelka Odboru výzkumu a vývoje MK

